

«Ο μικρός πρίγκιπας», Αντουάν ντε Σαιντ-Εξυπερί

✓ Το έργο και η εποχή του

Η πλοκή και τα θέματα παρουσιάζονται με στοιχεία παραμυθιού τα οποία διαπλέκονται με χαρακτηριστικά γεγονότα της ζωής του συγγραφέα. Πίσω από αυτόν το φανταστικό κόσμο που πλάθει ο συγγραφέας, κρύβεται ένας μεγάλος προβληματισμός για τον άνθρωπο, τις αξίες, τους στόχους, το ρόλο του στη ζωή και τα συναισθήματά του.

✓ Νουβέλα:

Εξιστορεί κυρίως γεγονότα της εποχής κατά την οποία γράφτηκε. Ο συγγραφέας ρίχνει το βάρος στην ηθογράφιση και την ψυχογράφιση των χαρακτήρων, αλλά δεν εμβαθύνει εξίσου στην πλοκή.

❖ ΑΝΑΛΥΣΗ

✓ Θέμα: η αξία και ο ρόλος της αγάπης και της φιλίας στη ζωή του ανθρώπου

✓ Ενότητες

1η: “Ετυχε όμως... γρασίδι, έκλαψε”: Ο μικρός πρίγκιπας και τα τριαντάφυλλα.

2η: “ Τότε είναι.....καθόλου διακοπές”: Ο μικρός πρίγκιπας και η φιλία του με την αλεπού

3η: “Έτσι μικρός πρίγκιπας ... για να το θυμάται”: Το μυστικό της αλεπούς

✓ Βασικό μήνυμα του βιβλίου:

η σημασία που έχει να αντιλαμβάνεται κανείς τα πράγματα γύρω του με την καρδιά και την ψυχή, χωρίς να παρασύρεται από όσα απλά βλέπει.

✓ «ημέρωμα»:

– δημιουργία δεσμών

– η υπομονετική προσέγγιση κάποιου και η γνωριμία με αυτόν

– χρειάζεται κατάλληλη ατμόσφαιρα, γίνεται υπομονετικά, μεθοδικά και σταδιακά

– είναι προϋπόθεση για να δημιουργηθεί η φιλία

– νιώθεις απόλυτη ανάγκη για τον άλλο και είναι πια για σένα μοναδικός στον κόσμο

– η ζωή αποκτά νόημα και ομορφιά

– όταν ημερώσεις κάποιον, γίνεσαι υπεύθυνος γι’ αυτόν

✓ Η φιλία

– είναι το αποτέλεσμα του ημερώματος

– τα βασικά της γνωρίσματα, είναι: η μοναδικότητα, ο ισχυρός ψυχικός δεσμός, η αφοσίωση, η αυτοθυσία, η ευθύνη

– η ζωή χωρίς φιλία είναι μονότονη

– η αλεπού περιγράφει τη δυσάρεστη κατάσταση του σύγχρονου ανθρώπου, όσον αφορά τη φιλία:

οι άνθρωποι δεν έχουν πια καιρό να γνωρίσουν πια τίποτα και δεν έχουν πια φίλους

στις σημερινές κοινωνίες των μεγαλουπόλεων οι άνθρωποι δεν επικοινωνούν πια ουσιαστικά μεταξύ τους και δε συνδέονται με δεσμούς φιλίας λόγω του σύγχρονου τρόπου ζωής, της έλλειψης ελεύθερου χρόνου και της καχυποψίας

✓ Το μυστικό της αλεπούς

–μόνο με την καρδιά, δηλαδή την αγάπη, μπορούμε να πλησιάσουμε κάποιον, να τον γνωρίσουμε και να γίνουμε φίλοι

–με τα μάτια και γενικότερα απλά τις αισθήσεις, δεν μπορούμε να γνωρίσουμε την πραγματικότητα

–την αληθινή ουσία των πραγμάτων τη γνωρίζουμε με την ψυχή

–μόνο με την καρδιά μπορείς να αγαπήσεις αληθινά

–ο χρόνος που αφιερώνει κανείς για να φροντίσει και να γνωρίσει το αγαπημένο πρόσωπο είναι αυτός που το κάνει μοναδικό

❖ ΥΦΟΣ-ΓΛΩΣΣΑ :

Το έργο μεταφράστηκε στα ελληνικά από το Στρατή Τσίρκα, ο οποίος χρησιμοποιεί απλή γλώσσα χωρίς περιττές και περίτεχνες φράσεις. Η όλη γραφή είναι συμβολική για τις ανθρώπινες σχέσεις. Χρησιμοποιείται ενεστώτας και αόριστο. Κυριαρχεί ο διάλογος: ποικιλία, θεατρικότητα, ζωντάνια, παραστατικότητα. Το ύφος είναι λυρικό και γλαφυρό, όπως στα παραμύθια. Το απόσπασμα περιέχει βαθιά στοχαστικότητα

❖ ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

- Περιπέτεια, γρήγορος ρυθμός
- Διάλογος που προωθεί την εξέλιξη
- Εξωπραγματικά στοιχεία
- Απλή γλώσσα και ύφος, προφορικότητα:
- Έντονο στοιχείο διδακτισμού
- Προσωποποίηση, αλληγορία, συμβολισμοί
- φανταστικό περιεχόμενο
- πρόσωπα που ανήκουν στο χώρο του μύθου ή του παρελθόντος
- στόχος του είναι να διδάξει και να περάσει ηθικά μηνύματα με ψυχαγωγικό τρόπο
- επαναλήψεις

❖ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

- Μεγάλη έκταση
- Γνωρίζουμε το δημιουργό
- Περιέχει βαθυστόχαστες αναλύσεις και υψηλά νοήματα
- Παρουσιάζει έναν άλλο τύπο αλεπούς με σοφία, στοχαστική διάθεση, ανθρωπιά
- Επεξεργασία του λόγου με εκφραστικά στοιχεία και αφηγηματικούς τρόπους
- Παραβίαση της γραμμικής οργάνωσης του χρόνου

❖ **ΧΡΟΝΟΣ** :Ο χρόνος εξελίσσεται γραμμικά, με εξαίρεση δύο αναδρομικές αφηγήσεις και μια πρόδρομη υποθετική αφήγηση στα λόγια του μικρού πρίγκηπα. Στα λόγια της αλεπούς παρατηρείται η χρήση της θαμιστικής αφήγησης.

❖ **ΑΦΗΓΗΤΗΣ** :Παντογνώστης με μηδενική εστίαση

❖ ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΟΙ ΤΡΟΠΟΙ

- Κυρίαρχος ο διάλογος, ενώ υπάρχουν και
- περιγραφή,
- αφήγηση,
- εσωτερικός μονόλογος,
- ελεύθερος πλάγιος λόγος για τις σκέψεις του μικρού πρίγκηπα

❖ ΟΙ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ ΣΤΟΝ ΜΙΚΡΟ ΠΡΙΓΚΗΠΑ

Χαρακτηρισμοί ηρώων – Συμβολισμοί

✓ Ο μικρός πρίγκιπας

–ο κεντρικός ήρωας του παραμυθιού

–αγνοεί και ζητά να μάθει, γι' αυτό, θέτει συνεχώς ερωτήσεις

–χαρακτηρίζεται από αθωότητα

–ο διάλογος με την αλεπού τον κάνει συναισθηματικά ώριμο

–συμβολίζει

α. τον άνθρωπο που περιπλανιέται για να γνωρίσει τον κόσμο και να ψάξει τις κρυφές αλήθειες που δίνουν νόημα στην ανθρώπινη ύπαρξη (την ουσία των πραγμάτων)

β. κάθε νέο άνθρωπο που ζητά να ανακαλύψει τη ζωή και την αγάπη

–το ταξίδι του συμβολίζει το «ταξίδι» όλων μας μέχρι να πάρουμε τις απαντήσεις σε όσα μας απασχολούν και να κατασταλάξουμε δημιουργώντας αξίες σταθερές μέσα από τις εμπειρίες μας

✓ Η αλεπού

- συμβολίζει την εξυπνάδα και την ανθρώπινη σοφία
- εξηγεί στο μικρό πρίγκιπα την αξία των συναισθημάτων
- μαθαίνει στο μικρό πρίγκιπα ότι η ανθρώπινη ευτυχία βρίσκεται στην αναμονή του αγαπημένου προσώπου και στη φροντίδα γι' αυτό
- τονίζει τη σημασία της συναισθηματικής επαφής & την αξία της φιλίας
- με την επιμονή και τη σοφία της η αλεπού βοηθάει το μικρό πρίγκιπα να κοινωνικοποιηθεί και να μάθει να ζει με άλλους, παίρνοντας χαρά μέσα από την επαφή με τα αγαπημένα του πρόσωπα. Έτσι, χάρη στην αλεπού, ο πρίγκιπας περνάει από:
 - άγνοια – γνώση
 - μοναχική ζωή – συντροφικότητα
 - ανευθυνότητα – υπευθυνότητα
 - ανωριμότητα – συναισθηματική ωριμότητα

✓ Τα τριαντάφυλλα

- συμβολίζουν την ομορφιά, που αρχικά μας γοητεύει, αλλά δεν είναι δυνατή από μόνη της να μας συγκινήσει, γιατί δεν την έχουμε κάνει δική μας, δεν την έχουμε ημερώσει
- το ένα και μοναδικό τριαντάφυλλο του μικρού πρίγκιπα συμβολίζει την ομορφιά εκείνη που μας συγκινεί προσωπικά πιο πολύ απ' όλες, το αγαπημένο μας πρόσωπο με το οποίο μας δένουν ξεχωριστές στιγμές και κοινές εμπειρίες

❖ Σχήματα Λόγου

Προσωποποιήσεις: §1 <<Είμαστε τριαντάφυλλα, είπαν τα τριαντάφυλλα>>, §2 <<Το λουλούδι του του είχε πει πως ήταν ένα μονάκριβο σ' ολόκληρο το σύμπαν>>

Μεταφορές: §8 << να φορέσω στην καρδιά μου τα καλά της>>

Παρομοιώσεις: §6 << η ζωή μου θα είναι σαν ηλιόλουστη>>, <<θα με κάνει να βγαίνω έξω απ' τη φωλιά μου, σαν μια μουσική>>

Επαναλήψεις: §5 <<-Τι πάει να πει <<ημερώσει>>;>>, <<-Τι πάει να πει <<ημερώσει>>;>>, <<Και δε σ' έχω ανάγκη. Μήτε κι εσύ μ' έχεις ανάγκη>>, <<Για μένα εσύ θα είσαι μοναδικός στον κόσμο. Για σένα εγώ θα είμαι μοναδική στον κόσμο>>, <<Είσαι υπεύθυνος για το τριαντάφυλλό σου...- Είμαι υπεύθυνος για το τριαντάφυλλό μου...>>.

Εικόνες: §6 <<Βλέπεις εκεί κάτω τα χωράφια με το στάρι;>> «Εσύ όμως έχεις μαλλιά χρώμα χρυσαφένιο >> (οπτικές), <<θα μ' αρέσει ν' ακούω τον άνεμο μέσα στα στάχια>> (ακουστική).

Αντιθέσεις: §3 <<Νόμιζα πως ήμουν πλούσιος, γιατί είχα δικό μου ένα μοναδικό στον κόσμο λουλούδι>> – <<και να που δεν έχω παρά ένα κοινό τριαντάφυλλο>>, §10 <<Ήταν μια αλεπού όμοια μ' εκατό χιλιάδες άλλες>> – <<τώρα είναι μοναδική στον κόσμο>>, §12 <<μόνο με την καρδιά βλέπεις καλά>> – <<Την ουσία δεν τη βλέπουν τα μάτια>>.